

Motion till riksdagen 2005/06:Sf277

av Ragnwi Marcelind (kd)

Nivåerna i sjukersättningen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av nivåerna i sjuk- och aktivitetsersättningen.

Motivering

Under december 2004 betalades sjukersättning eller aktivitetsersättning ut till drygt 539 000 personer, vilket är 32 000 fler än år 2003 och 51 000 fler än år 2002. Kvinnorna svarade för 70 % av ökningen. Andelen kvinnor som har del eller heltidsersättning av registrerade försäkrade har stigit från 10,2 % till 11,3 %. För männen är samma siffra 7,6 %.

Gävleborgs län toppar statistiken för såväl kvinnor som män som har sjuk- eller aktivitetsersättning. Drygt 14 % av registrerade försäkrade kvinnor hade ersättning i Gävleborgs län 2004. För männen är samma siffra runt 9 %.

År 2005 är nästan var sjätte svensk sjukskriven eller förtidspensionerad. Bakom de ökade ohälsotalen döljer sig utsatta människor med försämrad livskvalitet och mänskligt lidande.

Att ha sjukpenning eller sjuk- och aktivitetsstöd på deltid har blivit allt vanligare de senaste åren. I dag är en tredjedel av alla sjukskrivna deltidssjukskrivna. Men för många av dessa ställer dagens regler i ersättningsnivåerna till stora problem. Enligt de nuvarande reglerna går det endast att vara sjukskriven 25, 50, 75 eller 100 %.

Dagens Nyheter, DN, berättade den 26 september 2005 om Maria Ström som, genom att arbeta två timmar extra i veckan, förlorar cirka 1 000 kr per månad. Maria drabbades av så kallat trötthetssyndrom. De första åren var hon heltidssjukskriven men för ungefär två år sedan började hennes rehabilitering. Tidigare har Maria jobbat 10 timmar – alltså 25 % – och varit sjukskriven resten. För en tid sedan ville Maria öka arbetstiden med ytterligare två timmar. Detta gör att Maria kommer upp i en arbetstid på 30 %. Eftersom reglerna för sjukskrivning endast tillåter fasta 25-procentsnivåer innebär detta att

Fel! Okänt namn på

Maria endast får 50 % i sjukersättning och tvingas därmed ta tjänstledigt utan lön de resterande 20 procenten.

Naturligtvis medför detta att sjukskrivna drar sig för att gå upp i arbetstid när de förlorar pengar på det, speciellt om de är ensamstående. Maria och åtskilliga långtidssjukskrivna med henne efterfrågar ett mer flexibelt system för långtidssjukskrivna. Dessa personer måste få möjlighet att själva känna efter hur mycket de orkar jobba och successivt kunna öka på arbetstiden timme för timme.

Arbetsmarknadsminister Hans Karlsson berättar i DN den 27 september att han regelbundet får brev från långtidssjukskrivna som vill att reglerna ska bli mer flexibla och han har förståelse för att reglerna känns fyrkantiga. Men han är inte beredd att gå alla långtidssjukskrivna till mötes. Hans Karlsson menar att en förändring till ett mer flexibelt sjukförsäkringssystem skulle innebära att de skulle behöva ta hänsyn till miljoner olika arbetstidsscheman. Något jag ställer mig mycket frågande till. Miljoner arbetstidsscheman tror jag inte att Hans Karlsson ska behöva ta hänsyn till även om vi gör systemet mer flexibelt och mindre fyrkantigt.

Sjukförsäkringsutredningen som lades fram 2001 föreslog just att gränserna för sjukskrivningen skulle kunna anpassas mer individuellt. Ett av skälen var att 25-procentsstegen är dåligt anpassade till att de flesta arbetar åtta timmar om dagen.

Det nuvarande stelbenta regelsystemet försvårar även för de arbetsgivare som lägger ned engagemang, tid och kraft på att arbetsträna anställda för att dessa ska kunna komma i arbete full tid igen.

Utifrån dessa argument kräver jag en översyn av nivåerna i sjuk- och aktivitetsersättningarna ses över för att skapa ett så flexibelt system som möjligt för att låta de personer som sakta men säkert håller på att ta sig tillbaka ut på arbetsmarknaden får möjlighet att göra det i den takt de mäktar med utan att staten sätter käppar i hjulet.

Stockholm den 28 september 2005

Ragnwi Marcelind (kd)